

**Çin Xalq Respublikası Hökuməti ilə
Azərbaycan Respublikası Hökuməti
arasında mülki hava nəqliyyatına dair**

S A Z I Ş

Çin Xalq Respublikası Hökuməti ilə Azərbaycan Respublikası Hökuməti (bundan sonra "Razılığa gələn Tərəflər" adlandırılacaq),

iki xalq arasında dostluq əlaqələrini möhkəmləndirmək və mülki aviasiya sahəsində qarşılıqlı münasibətləri inkişaf etdirmək niyyətilə;

1944-cü il 7 dekabr tarixində Çikaqoda imzalanmaq üçün açıq elan edilmiş Beynəlxalq Mülki Aviasiya haqqında Konvensiyanın tərəfləri olaraq,

öz müvafiq əraziləri arasında və onların hüdudlarından kənarında hava əlaqələrinin yaradılması və həyata keçirilməsinə dair aşağıdakılar barədə razılığa gəldilər:

**Maddə 1
Anlayışlar**

Bu Sazişin məqsədləri üçün, əgər məzmun başqa cür tələb etmərsə:

1) aviasiya hakimiyyəti orqanları - Azərbaycan Respublikasına münasibətdə Dövlət Mülki Aviasiya Administrasiyası və ya sözügedən hakimiyyət orqanının hazırda yerinə yetirdiyi istənilən funksiyaları həyata keçirmək üçün səlahiyyət verilmiş hər hansı şəxs və ya agentlik, Çin Xalq Respublikasına münasibətdə isə, Çinin Mülki Aviasiya Administrasiyası və ya sözügedən Administrasiya tərəfindən hazırda yerinə yetirilən istənilən funksiyaları həyata keçirmək üçün səlahiyyət verilmiş hər hansı şəxs və ya agentlik deməkdir;

2) Saziş - bu Saziş, onun Əlavəsi, həmçinin bu Sazişin 19-cu maddəsinə uyğun olaraq, Sazişə və (və ya) onun Əlavəsinə edilən hər hansı dəyişiklikdir;

3) aviasiya şirkəti - beynəlxalq hava əlaqələrini təklif edən və ya bu əlaqələri yerinə yetirən hər hansı hava nəqliyyatı şirkətidir;

4) təyin edilmiş aviasiya şirkəti - bu Sazişin 3-cü maddəsinə müvafiq olaraq təyin edilmiş və səlahiyyət verilmiş aviasiya şirkətidir;

5) hava gəmisi - mülki hava gəmisidir;

6) hava əlaqəsi - sərnişin, baqaj, yük və poçtun ictimai daşınması üçün hava gəmisi tərəfindən yerinə yetirilən hər hansı müntəzəm hava əlaqəsidir;

7) beynəlxalq hava əlaqəsi - birdən artıq dövlətin ərazisi üzərindəki hava məkanından keçən hava əlaqəsidir;

8) qeyri - kommersiya məqsədləri ilə dayanacaq - sərnişinlərin, baqajın, yükün və ya poçtun hava gəmisinə götürülməsindən və ya boşaldılmasından fərqli olan hər hansı məqsədlə yerə enmədir;

9) tutum:

a) hava gəmisinə münasibətdə, marşrutda və ya onun bir hissəsində səmərəli yükləməni bildirir;

b) hava əlaqəsinə münasibətdə, belə əlaqədə istifadə edilən hava gəmisinin müəyyən dövr ərzində marşrut boyu və ya marşrutun bir hissəsində yerinə yetirdiyi uçuşların sayına vurulan həmin hava gəmisinin tutumudur.

10) "Tarif" - poçt daşımaları üçün qiymətlər və şərtlər istisna edilməklə, agentliklər və digər köməkçi xidmətlər üçün qiymət və şərtlər daxil olmaqla, sərnişinlərin, baqajın və yükün daşınması ilə əlaqədar ödənilməli olan haqlar və bu haqların tətbiqi üçün əsas olan şərtlərdir;

11) "Marşrutlar qrafiki" - bu Sazişin əlavəsi ilə müəyyən edilmiş marşrutlar qrafikini və ya bu Sazişin 19 - cu maddəsinə müvafiq olaraq dəyişikliklər edilmiş Marşrutlar qrafikidir. Marşrutlar qrafiki bu Sazişin ayrılmaz hissəsini təşkil edir;

12) müəyyən edilmiş marşrut - Marşrutlar qrafiki ilə müəyyən edilmiş marşrutdur;

13) Konvensiya - 1944-cü il 7 dekabr tarixində Çikaqo şəhərində imzalanmaq üçün açıq elan edilmiş Beynəlxalq Mülki Aviasiya haqqında Konvensiyayaonun və ona həmin Konvensiyanın 90-cı maddəsinə müvafiq olaraq təsdiq edilmiş hər hansı Əlavə və ya hər iki Razılığa gələn Tərəfin qəbul etdiyi Konvensiyanın 90-cı və 94-cü maddələrinə müvafiq olaraq Əlavələrə və ya Konvensiyaya edilmiş hər hansı dəyişiklik daxildir.

Maddə 2 **Hüquqların verilməsi**

1) Hər bir Razılığa gələn Tərəf digər Razılığa gələn Tərəfə, həmin digər Razılığa gələn Tərəfin təyin edilmiş aviasiya şirkəti tərəfindən bu Sazişin Əlavəsində göstərilmiş marşrut üzrə beynəlxalq hava əlaqələrini təşkil etmək və həyata keçirmək üçün bu Sazişlə müəyyən edilmiş hüquqları verir (bundan sonra -razılaşdırılmış xidmətlər).

2) Bu Sazişin müddəalarına müvafiq olaraq, hər bir Razılığa gələn Tərəfin təyin edilmiş aviasiya şirkəti müəyyən edilmiş marşrut üzrə razılaşdırılmış xidmətləri həyata keçirən zaman aşağıdakı hüquqlardan istifadə edir:

a) digər Razılığa gələn Tərəfin aviasiya hakimiyyəti orqanlarının müəyyən etdiyi marşrut (marşrutlar) üzrə həmin digər Razılığa gələn Tərəfin ərazisi üzərindən yerə enmədən uçub keçmək;

b) digər Razılığa gələn Tərəfin aviasiya hakimiyyəti orqanlarının razılığına müvafiq olaraq, həmin digər Razılığa gələn Tərəfin ərazisində müəyyən edilmiş məntəqədə (məntəqələrdə) qeyri-kommersiya məqsədləri ilə dayanmaq; və

c) bir Razılığa gələn Tərəfin ərazisindən gedən və ya bu əraziyə gələn beynəlxalq daşımalarda daşınan sərnişinləri, baqajı, yükləri və poçtu götürmək və boşaltmaq məqsədi ilə digər Razılığa gələn Tərəfin ərazisində müəyyən edilmiş marşrutlar üzrə nəzərdə tutulmuş məntəqədə (məntəqələrdə) dayanmaq.

3) Bir Razılığa gələn Tərəfin təyin edilmiş aviasiya şirkəti tərəfindən digər Razılığa gələn Tərəfin ərazisində müəyyən edilmiş məntəqədə (məntəqələrdə) üçüncü ölkəyə gedən və ya üçüncü ölkədən gələn beynəlxalq daşımaları götürmək və ya boşaltmaq hüququ iki Razılığa gələn Tərəfin aviasiya hakimiyyəti orqanları arasında razılaşdırılır.

Maddə 3 **Aviasiya şirkətinin təyin edilməsi və səlahiyyətlərin verilməsi**

1) Hər bir Razılığa gələn Tərəf digər Razılığa gələn Tərəfə yazılı məlumat verərək, müəyyən edilmiş marşrutlar üzrə razılaşdırılmış xidmətləri yerinə yetirmək məqsədi ilə bir və ya bir neçə aviasiya şirkətini təyin etmək və belə təyinatları geri götürmək və dəyişdirmək hüququna malikdir.

2) Hər bir Razılığa gələn Tərəfin təyin etdiyi aviasiya şirkəti üzərində üstün sahiblik və effektiv nəzarət belə Razılığa gələn Tərəfə və ya onun vətəndaşlarına verilir.

3) Bir Razılığa gələn Tərəfin aviasiya hakimiyyəti orqanları digər Razılığa gələn Tərəfin təyin etdiyi aviasiya şirkətindən tələb edə bilər ki, aviasiya şirkəti beynəlxalq hava daşımalarının yerinə yetirilməsi üçün həmin aviasiya hakimiyyəti orqanlarının normal və əsaslı olaraq tətbiq etdiyi qanun və qaydalarla nəzərdə tutulmuş şərtləri və öhdəlikləri yerinə yetirməyə qadir olduğunu sübut etsin.

4) Digər Razılığa gələn Tərəf belə təyinatı aldıqdan sonra, bu maddənin 2-ci və 3-cü bəndlərinin müddəalarına uyğun olaraq, belə təyin edilmiş aviasiya şirkətinə əsassız gecikməyə yol vermədən müvafiq istismar səlahiyyətlərini verir.

5) İstismar səlahiyyətini almış bir Razılığa gələn Tərəfin təyin edilmiş aviasiya şirkəti belə səlahiyyətdə müəyyən edildiyi tarixdən etibarən bu Sazişin müvafiq müddəalarına uyğun olaraq razılaşıdırılmış xidmətləri yerinə yetirməyə başlaya bilər.

Madde 4

Səlahiyyətin ləğv edilməsi, dayandırılması və ya şərtin müəyyən edilməsi

1) Hər bir Razılığa gələn Tərəf aşağıdakı istənilən halda digər Razılığa gələn Tərəfin təyin etdiyi aviasiya şirkətinə verilmiş istismar səlahiyyətlərini ləğv etmək, dayandırmaq və ya təyin edilmiş həmin aviasiya şirkəti tərəfindən bu Sazişin 2-ci maddəsində qeyd edilmiş hüquqlardan istifadə zamanı zəruri hesab edəcəyi şərtlərin yerinə yetirilməsini tələb etmək hüququna malikdir:

a) həmin təyin edilmiş aviasiya şirkəti üzərində faktiki sahibliyin və effektiv nəzarətin həmin aviasiya şirkətini təyin edən Razılığa gələn Tərəfə və ya onun vətəndaşlarına verildiyinə əmin olmadığı halda; və ya

b) həmin aviasiya şirkəti birinci Razılığa gələn Tərəfin bu Sazişin 5-ci maddəsində göstərilən qanun və qaydalara riayət etmədiyi halda; və ya

c) sözügedən aviasiya şirkəti bu Sazişdə nəzərdə tutulmuş digər şərtlərə uyğun fəaliyyət göstərə bilmədikdə.

2) Gələcəkdə qanun və qaydaların sözügedən aviasiya şirkəti tərəfindən pozulmasının qarşısını almaq məqsədi ilə bu maddənin 1-ci bəndində göstərilmiş hüquqların dərhal ləğv edilməsi, dayandırılması və ya şərtlərin tətbiqi zəruri olmayacağı təqdirdə, belə hüquqlar yalnız digər Razılığa gələn Tərəflə məsləhətləşmələrdən sonra həyata keçirilir.

Madde 5

Qanun və qaydaların tətbiqi

1) Bir Razılığa gələn Tərəfin beynəlxalq daşımalarda istifadə edilən hava gəmisinin onun ərazisinə gəlməsi və ya ərazini tərk etməsi və ya ərazidə olarkən, onun istifadəsi və naviqasiyası ilə əlaqədar qanunları və qaydaları digər Razılığa gələn Tərəfin təyin edilmiş aviasiya şirkətinə, həmin aviasiya şirkəti birinci Razılığa gələn Tərəfin ərazisinə daxil olarkən, oranı tərk edərkən və ya ərazidə olarkən istifadə və naviqasiya zamanı tətbiq edilir.

2) Sərnişinlərin, heyətin, baqajın, yükün və ya poçtun bir Razılığa gələn Tərəfin ərazisinə daxil olmasını, orada qalmasını və ya ərazisini tərk etməsini tənzimləyən, o cümlədən əraziyə daxilolma, rəsmiləşdirmə, immiqrasiya, pasport, gömrük və karantin kimi qanun və qaydaları həmin Razılığa gələn Tərəfin ərazisində olarkən, orada qalarkən və ərazini tərk edərkən digər Razılığa gələn Tərəfin təyin edilmiş aviasiya şirkətinin hava gəmiləri tərəfindən daşınan sərnişinlərə, heyətə, baqaja, yükə və ya poçta tətbiq edilir.

3) Bir Razılığa gələn Tərəfin hava gəmisi ilə bağlı digər müvafiq qanun və qaydaları və mülki aviasiya ilə bağlı olan müddəaları birinci Razılığa gələn Tərəfin ərazisində razılaşıdırılmış xidmətləri yerinə yetirən zaman digər Razılığa gələn Tərəfin təyin edilmiş aviasiya şirkətinə tətbiq edilir.

4) Birbaşa tranzitlə keçən və bu məqsədlə hava limanında ayrılmış sahəni tərk etməyən sərnişinlər, baqaj, yük və poçt sadələşdirilmiş nəzarətdən keçirlər.

Maddə 6

Tutumla bağlı müddəalar

1) Razılığa gələn Tərəflərin təyin edilmiş aviasiya şirkətləri müəyyən olunmuş marşrutlarda razılaşıdırılmış xidmətləri yerinə yetirmək üçün ədalətli və bərabər imkana malik olurlar.

2) Razılaşıdırılmış xidmətləri yerinə yetirən zaman hər bir Razılığa gələn Tərəfin təyin edilmiş aviasiya şirkəti digər Razılığa gələn Tərəfin təyin edilmiş aviasiya şirkətinin eyni marşrut boyu və ya marşrutun bir hissəsində təklif etdiyi xidmətlərə mənfi təsir göstərməmək üçün sonuncunun maraqlarını nəzərə alır.

3) Razılığa gələn Tərəfin təyin edilmiş aviasiya şirkətinin təmin etdiyi razılaşıdırılmış xidmətlər Razılığa gələn Tərəflərin əraziləri arasında sərnişinlərin, baqajın, yüklərin və poçtun daşınmasına olan tələbata uyğun tutum, əsaslandırılmış yükləmə əmsalı tətbiq etməklə təmin edilir.

4) Bir Razılığa gələn Tərəfin təyin edilmiş aviasiya şirkəti tərəfindən hər iki Razılığa gələn Tərəfin ərazisindən kənarında yerləşən məntəqədən (məntəqələrdən) başqa müəyyən edilmiş marşrutdakı məntəqədə (məntəqələrdə) hava gəmisinə sərnişinlərin, baqajın, yükün və poçtun götürülməsi və endirilməsi ilə əlaqədar müddəalar tutumla bağlı ümumi prinsiplərə əsasən həyata keçirilir:

a) aviasiya şirkətini təyin etmiş Razılığa gələn Tərəfin ərazisinə və ərazisindən daşımalara dair tələbləri;

b) Dövlətin və ya regionun aviasiya şirkəti (şirkətləri) tərəfindən təmin edilən digər hava əlaqələrini nəzərə aldıqdan sonra, razılaşıdırılmış xidmətlərin, Razılığa gələn Tərəflərdən başqa, üzərindən keçdiyi dövlətin və ya regionun daşımalara olan tələbatı;

c) aviasiya şirkətinin uçuşların yerinə yetirilməsinə dair tələbləri.

Maddə 7

Kommersiya razılaşmaları

1) Tutum və uçuşların tezliyi Razılığa gələn Tərəflərin aviasiya hakimiyyəti orqanları arasında razılaşıdırılır.

2) Hər bir Razılığa gələn Tərəfin təyin edilmiş aviasiya şirkəti nəqliyyat tələblərinə uyğun olaraq, müəyyən edilmiş marşrutun əlavə bölməsində uçuş üçün müraciət edə bilər. Belə uçuşa dair müraciət təklif edilən əməliyyatların başlamasından ən azı beş iş günü əvvəl digər Razılığa gələn Tərəfin aviasiya hakimiyyəti orqanlarına təqdim edilir və uçuş yalnız icazə əldə edildikdən sonra yerinə yetirilə bilər.

Maddə 8

Tariflər

1) Müəyyən edilmiş marşrutda razılaşıdırılmış xidmətlərə tətbiq edilən tariflər bütün müvafiq amillər, o cümlədən əməliyyatların dəyəri, səmərəli mənfəət, xidmətin xüsusiyyətləri (teyyarənin yerləşdirilməsi sürəti və standartları) və müəyyən edilmiş marşrutun hər hansı bölməsində digər aviasiya şirkətinin (şirkətlərinin) xidmətlərinə tətbiq olunan tariflər nəzərə alınmaqla münasib səviyyədə müəyyən edilir.

2) Hər bir Razılığa gələn Tərəfin aviasiya hakimiyyəti orqanları hər iki Razılığa gələn Tərəfin aviasiya şirkətinin (şirkətlərinin) təqdim etdiyi tariflər barədə məlumatların göndərilməsini və ya onların qeydə alınmasını tələb edə bilərlər. Belə məlumatların göndərilməsi və ya qeydəalma nəzərdə tutulan qüvvəyəminmə tarixindən ən çoxu 60 (altmış) gün əvvəl tələb oluna bilər. Xüsusi hallarda, bu müddətin qısaltılması mümkündür.

3) Razılığa gələn Tərəflərin təyin edilmiş aviasiya şirkətlərinin öz əraziləri arasında daşımalara tətbiq edəcəkləri tariflər hər iki Razılığa gələn Tərəfin aviasiya hakimiyyəti

orqanları tərəfindən təsdiq edilir.

4) Hər bir Razılığa gələn Tərəfin aviasiya hakimiyyəti orqanları bu Sazişlə əhatə edilən xidmətlərə görə hər hansı Razılığa gələn Tərəfin təyin edilmiş aviasiya şirkətinin istənilən tarifi (təsdiq edilmədiyinə dair bildiriş göndərilmiş tarif də daxil olmaqla) ilə əlaqədar olaraq məsləhətləşmələrin keçirilməsini tələb edə bilərlər. Belə məsləhətləşmələr bildirişin daxil olmasından ən gec otuz 30 (otuz) gün sonra başlanılır.

5) Əgər hər iki Razılığa gələn Tərəfin aviasiya hakimiyyəti orqanları bu maddənin 2-ci bəndində göstərilən tariflə bağlı məsələni həll edə bilməzlərsə, mübahisə bu Sazişin 18-ci maddəsinin müddəalarına müvafiq olaraq həll edilməsi üçün Razılığa gələn Tərəflərə təqdim edilir.

6) Bu maddənin müddəalarına uyğun olaraq, yeni tariflər qüvvəyə minənə qədər artıq qüvvədə olan tariflər üstünlük təşkil edir.

Maddə 9

Texniki xidmətlər və haqq normaları

1) Hər bir Razılığa gələn Tərəf digər Razılığa gələn Tərəfin təyin edilmiş aviasiya şirkəti tərəfindən razılaşdırılmış xidmətlərin yerinə yetirilməsi məqsədi ilə öz ərazisindəki müntəzəm istifadə edilən hava limanını (limanlarını), alternativ hava limanını (limanlarını) və aeronaviqasiya qurğularını və kommunikasiya, naviqasiya, meteoroloji və digər köməkçi qurğular və xidmətlər də daxil olmaqla, müvafiq xidmətləri təmin edir.

2) Hər bir Razılığa gələn Tərəfin təyin edilmiş aviasiya şirkəti üçün digər Razılığa gələn Tərəfin hava limanından və aeronaviqasiya qurğularından istifadəyə görə həmin digər Razılığa gələn Tərəfin müvafiq orqanları tərəfindən təyin edilən ədalətli və münasib haqq müəyyən edilir. Belə norma digər dövlətlərin hər hansı aviasiya şirkəti üçün digər Razılığa gələn Tərəfin ərazisində xidmətlərə və oxşar hava limanlarından və aeronaviqasiya qurğularından istifadəyə görə müəyyən edilən normalardan yüksək olmur.

Maddə 10

Statistik məlumatın təqdim edilməsi

Müəyyən edilmiş marşrutlar üzrə bir Razılığa gələn Tərəfin təyin edilmiş aviasiya şirkəti tərəfindən yerinə yetirilən razılaşdırılmış xidmətlərin təmin etdiyi tutumu nəzərdən keçirmək məqsədi ilə hər bir Razılığa gələn Tərəfin aviasiya hakimiyyəti orqanları, müraciət əsasında, əsaslandırılmış şəkildə tələb edilə bilən statistik məlumatları digər Razılığa gələn Tərəfin aviasiya hakimiyyəti orqanlarına təqdim edirlər. Belə məlumatlara razılaşdırılmış xidmətlərdə təyin edilmiş sözügedən aviasiya şirkəti tərəfindən yerinə yetirilən daşımaların həcmi müəyyən etmək üçün lazım olan bütün məlumatlar daxil olur.

Maddə 11

Nümayəndəlik və işçi heyəti

1) Müəyyən edilmiş marşrut üzrə razılaşdırılmış xidmətləri yerinə yetirmək üçün hər bir Razılığa gələn Tərəfin təyin edilmiş aviasiya şirkəti, razılıq əsasında, digər Razılığa gələn Tərəfin ərazisində müəyyən edilmiş marşrutdakı məntəqədə (məntəqələrdə) nümayəndəlik açmaq hüququna malikdir.

2) Hər bir Razılığa gələn Tərəfin digər Razılığa gələn Tərəfin ərazisində olan təyin edilmiş aviasiya şirkətinin nümayəndəliyinin heyət üzvləri hər iki Razılığa gələn Tərəfin

vətəndaşları olmalıdırlar. Belə heyət digər Razılığa gələn Tərəfin qanun və qaydalarına riayət etməlidir.

3) Hər bir Razılığa gələn Tərəf razılaşıdırılmış xidmətlərin səmərəli şəkildə həyata keçirilməsi üçün digər Razılığa gələn Tərəfin təyin edilmiş aviasiya şirkətinin nümayəndəliyinə və onun heyətinə yardımını genişləndirir və lazımı qurğularla təmin edir.

4) Razılaşıdırılmış xidmətlər üzrə hər bir Razılığa gələn Tərəfin təyin edilmiş aviasiya şirkətinin heyət üzvləri sözügedən Razılığa gələn Tərəfin vətəndaşları olmalıdırlar. Hər hansı Razılığa gələn Tərəfin təyin edilmiş aviasiya şirkəti razılaşıdırılmış xidmətlər üzrə hər hansı digər millətdən olan heyət üzvünü işə götürmək istəyərsə, əvvəlcədən digər Razılığa gələn Tərəfin razılığını əldə edir.

Madde 12

Gömrük rüsumları və vergitutma

1) Bir Razılığa gələn Tərəfin təyin edilmiş aviasiya şirkəti tərəfindən razılaşıdırılmış xidmətlərdə istifadə edilən hava gəmisi digər Razılığa gələn Tərəfin ərazisinə gəldikdə, sözügedən hava gəmisi və onun adi avadanlığı, ehtiyat hissələri (o cümlədən, mühərrikləri), yanacağı, yağları (o cümlədən, hidravlik mayelər, sürtkü yağları) və hava gəmisi ehtiyatları (o cümlədən, ərzaq, içkilər və tütün), bu avadanlıq və əşyalar yenidən ölkədən çıxarılan qədər hava gəmisində qalmaq şərtilə, qarşılıqlı razılıq əsasında vergi və (və ya) gömrük rüsumlarından azad edirlər.

2) Aşağıda göstərilmiş avadanlıq və əşyalar da təqdim edilmiş xidmətlərlə əlaqədar olan haqlar istisna olmaqla, qarşılıqlı razılıq əsasında, vergi və (və ya) gömrük rüsumlarından azad edirlər:

a) digər Razılığa gələn Tərəfin ərazisinə gətirilmiş və təyin edilmiş aviasiya şirkəti tərəfindən razılaşıdırılmış xidmətlərdə istismar edilən hava gəmisində istifadəsi nəzərdə tutulan adi avadanlıq, ehtiyat hissələri (o cümlədən, mühərriklər), yanacaq, yağlar (o cümlədən, hidravlik mayelər, sürtkü yağları) və hava gəmisi ehtiyatları (o cümlədən, ərzaq, içkilər və tütün), hətta belə avadanlıq və əşyalar digər Razılığa gələn Tərəfin ərazisi üzərindən keçən səyahətin bir hissəsində istifadə edilsə belə;

b) təyin edilmiş aviasiya şirkəti tərəfindən razılaşıdırılmış xidmətlərdə istismar edilən hava gəmisinə texniki xidmət və ya təmir məqsədi ilə digər Razılığa gələn Tərəfin ərazisinə gətirilmiş ehtiyat hissələri (o cümlədən, mühərriklər).

3) Bu maddənin 1-ci və 2-ci bəndlərində qeyd edilmiş avadanlıq və əşyalar digər Razılığa gələn Tərəfin gömrük orqanlarının icazəsi ilə onun ərazisində boşaldıla bilər. Belə avadanlıq və əşyalar digər Razılığa gələn Tərəfin gömrük qaydalarına uyğun olaraq təkrar ixrac edilənə, yaxud başqa şəkildə yerləşdirilənə qədər digər Razılığa gələn Tərəfin gömrük orqanlarının nəzarəti altında saxlanılmalıdırlar.

4) Bu maddənin 1-ci və 2-ci bəndləri ilə müəyyən edilmiş azadolma, eyni zamanda bir Razılığa gələn Tərəfin təyin edilmiş aviasiya şirkəti digər Razılığa gələn Tərəfin ərazisində eyni azadolmadan istifadə edən başqa aviasiya şirkəti (şirkətləri) ilə bu maddənin 1-ci və 2-ci bəndləri ilə müəyyən edilmiş avadanlıq və əşyaların borc götürülməsi və ya digər Razılığa gələn Tərəfin ərazisinə ötürülməsi ilə müqavilə bağladığı hallara da tətbiq edilir.

5) Bir Razılığa gələn Tərəfin təyin edilmiş aviasiya şirkəti tərəfindən digər Razılığa gələn Tərəfin ərazisinə gətirilən çap edilmiş bilet ehtiyatı, aviaqaimələr və reklam materialları qarşılıqlı razılıq əsasında vergi və (və ya) gömrük rüsumlarından azad edilir.

6) Hər bir Razılığa gələn Tərəfin təyin edilmiş aviasiya şirkəti tərəfindən digər Razılığa gələn Tərəfin ərazisində razılaşıdırılmış xidmətlərin yerinə yetirilməsi ilə bağlı əldə edilən gəlirlər və mənfəət digər Razılığa gələn Tərəfin ərazisində bütün vergilərdən azad edirlər.

7) Razılığa gələn Tərəflər arasında gəlirlərə və əmlaka görə vergilərə münasibətdə ikiqat vergitutmanın aradan qaldırılması haqqında xüsusi Saziş qüvvədə olduğu təqdirdə, həmin Sazişin müddəaları üstünlük təşkil edir.

Maddə 13 **Gəlirin konversiyası və köçürülməsi**

1) Hər bir Razılığa gələn Tərəfin təyin edilmiş aviasiya şirkəti, qarşılıqlı razılıq əsasında, digər Razılığa gələn Tərəfin ərazisində əldə etdiyi gəliri birinci Razılığa gələn Tərəfin ərazisinə köçürmək hüququna malikdir.

2) Belə gəlirin konversiyası və köçürülməsi köçürülmə tarixinə qüvvədə olan mübadilə kursu ilə konversiya edilə bilən valyutalarla yerinə yetirilir.

3) Hər bir Razılığa gələn Tərəf digər Razılığa gələn Tərəfin təyin edilmiş aviasiya şirkətinin öz ərazisində əldə etdiyi gəlirin konversiyası və köçürülməsini asanlaşdırmaq üçün tədbirlər görür və sözügedən aviasiya şirkətinə müvafiq rəsmi tədbirlərin təcili görülməsində yardım edir.

Maddə 14 **Aviasiya Təhlükəsizliyi**

1) Razılığa gələn Tərəflər bir daha təsdiq edirlər ki, qeyri-qanuni müdaxilə hərəkətlərinə qarşı mülki aviasiyanın təhlükəsizliyinin qorunması ilə əlaqədar onların bir-biri qarşısındakı öhdəliyi bu Sazişin ayrılmaz hissəsini təşkil edir. Razılığa gələn Tərəflər xüsusilə 1963-cü il sentyabrın 14-də Tokioda imzalanmış "Hava gəmilərində törədilmiş cinayətlər və bəzi digər aktlar haqqında Konvensiya"nın, 1970-ci il dekabrın 16-da Haaqada imzalanmış "Hava gəmilərinin qanunsuz zəbt edilməsinə qarşı mübarizə haqqında Konvensiya"nın, 1971-ci il sentyabrın 23-də Monrealda imzalanmış "Mülki aviasiyanın təhlükəsizliyinə qarşı yönəldilən qanunsuz hərəkətlər əleyhinə mübarizə haqqında Konvensiya"nın müddəalarına uyğun olaraq hərəkət edirlər.

2) Razılığa gələn Tərəflər mülki hava gəmilərinin qanunsuz ələ keçirilməsi hallarına və belə hava gəmilərinin, onların sənişinlərinin və ekipajının, hava limanlarının və aeronaviqasiya vasitələrinin təhlükəsizliyinə qarşı yönəldilən başqa qanunsuz hərəkətlərin, habelə mülki aviasiyanın təhlükəsizliyinə qarşı hər hansı digər təhlükənin qarşısının alınmasında bir-birinə xahiş əsasında bütün lazımi yardımını göstərirlər.

3) Razılığa gələn Tərəflər qarşılıqlı fəaliyyət göstərərək, Beynəlxalq Mülki Aviasiya Təşkilatının qəbul etdiyi və Konvensiyaya Əlavə kimi müəyyən edilmiş aviasiya təhlükəsizliyi ilə bağlı Standartlara və Tövsiyə Edilən Təcrübəyə müvafiq qaydada, bu standartların və Tövsiyə Edilən Təcrübənin Razılığa gələn Tərəflərə münasibətdə tətbiq edildiyi həddə uyğun fəaliyyət göstərirlər. Onlar qeydiyyatda olduqları hava gəmilərinin istismarçılarının və ya əsas fəaliyyət yeri, yaxud daimi yeri onların ərazisində olan hava gəmilərinin istismarçılarının, habelə onların ərazisindəki hava limanlarının istismarçılarının həmin aviasiya təhlükəsizliyi müddəalarına uyğun fəaliyyət göstərmələrini tələb edirlər.

4) Hər bir Razılığa gələn Tərəf belə hava gəmilərinin istismarçıları tərəfindən digər Razılığa gələn Tərəfin ərazisinə gəlmək, ərazini tərk etmək və ərazidə qalmaqla bağlı həmin digər Razılığa gələn Tərəfin müəyyən etdiyi və bu maddənin 3-cü bəndində göstərilən aviasiya təhlükəsizliyi müddəalarına riayət olunmasına razılıq verir. Hər bir Razılığa gələn Tərəf minikdən və ya yükləmədən əvvəl, minik və ya yükləmə zamanı hava gəmisinin təhlükəsizliyini və sənişinləri, heyəti, baqajı, yükləri və hava gəmisi ehtiyatlarını minikdən və ya yükləmədən əvvəl yoxlamaq məqsədi ilə öz ərazisi daxilində müvafiq tədbirlərin görülməsini təmin edir. Hər bir Razılığa gələn Tərəf konkret təhlükə ilə əlaqədar

əsaslandırılmış xüsusi təhlükəsizlik tədbirlərinin görülməsi barədə digər Razılığa gələn Tərəfin istənilən sorğusunu müsbət qarşılayır.

5) Mülki hava gəmilərinin qanunsuz ələ keçirilməsi ilə bağlı insident və ya təhlükə, yaxud belə hava gəmilərinin, onların sənişinlərinin və heyətin, hava limanlarının və aeronaviqasiya vasitələrinin təhlükəsizliyinə qarşı başqa qanunsuz hərəkətlər yarandıqda, Razılığa gələn Tərəflər belə insidenti və ya təhlükəni cəld və təhlükəsiz şəkildə aradan qaldırmaq məqsədi ilə kommunikasiyanı asanlaşdırmaqla və digər müvafiq tədbirləri görməklə, bir-birinə kömək göstərirlər.

Maddə 15 **Uçuşların təhlükəsizliyi**

1) Razılığa gələn Tərəflərdən hər biri digər Razılığa gələn Tərəfin aeronaviqasiya qurğularına, uçuş heyətinə, hava gəmisinə və hava gəmisinin istismarına dair müəyyən etdiyi uçuş təhlükəsizliyi standartları ilə əlaqədar istənilən vaxt məsləhətləşmələrin keçirilməsini tələb edə bilər. Belə məsləhətləşmələr sorğu daxil olduqdan sonra 30 (otuz) gün ərzində keçirilir.

2) Əgər belə məsləhətləşmələrdən sonra bir Razılığa gələn Tərəf digər Razılığa gələn Tərəfin həmin an Konvensiyanın tələblərinə əsasən müəyyən edilmiş Standartlara uyğun olan bu maddənin 1-ci bəndinə istinad edilmiş sahələrdəki uçuş təhlükəsizliyi standartlarına səmərəli şəkildə riayət etmədiyini və onların tətbiq olunmadığını aşkar edərsə, digər Razılığa gələn Tərəf belə çatışmazlıqlar haqqında və ICAO-nun Standartlarına riayət etmək üçün vacib hesab edilən addımlar barədə məlumatlandırılır. Digər Razılığa gələn Tərəf isə razılaşıdırılmış müddətdə müvafiq islahedici tədbirlər görür.

3) Konvensiyanın 16-cı maddəsinə müvafiq olaraq, tərəflər razılaşırlar ki, bir Razılığa gələn Tərəfin aviasiya şirkəti tərəfindən və ya onun adından digər Razılığa gələn Tərəfin ərazisinə və ya ərazisindən istismar edilən hər hansı hava gəmisi digər Razılığa gələn Tərəfin ərazisində olarkən, əsassız ləngiməyə gətirib çıxarmamaq şərtilə, həmin digər Razılığa gələn Tərəfin səlahiyyətli nümayəndələri tərəfindən yoxlanıla bilər. Konvensiyanın 33-cü maddəsində göstərilən öhdəliklərə baxmayaraq, bu yoxlamanın məqsədi müvafiq hava gəmisi sənədlərinin, onun heyətinin lisenziyalaşdırılmasının və hava gəmisi avadanlığının və hava gəmisinin vəziyyətinin həmin an Konvensiyaya uyğun müəyyən edilmiş standartlara uyğunluğunu yoxlamaqdır.

4) Hava gəmisinin istismarının təhlükəsizliyini təmin etmək üçün təxirəsalınmaz tədbir tələb edildikdə, hər bir Razılığa gələn Tərəf digər Razılığa gələn Tərəfin aviasiya şirkətinin və ya aviasiya şirkətlərinin istismar səlahiyyətlərini dərhal dayandırmaq və ya dəyişdirmək hüququnu özündə saxlayır.

5) Bu maddənin 4-cü bəndinə uyğun olaraq, bir Razılığa gələn Tərəfin gördüyü hər hansı tədbir belə tədbirin görülməsi üçün əsas aradan qaldırıldıqdan sonra dayandırılır.

Maddə 16 **Sertifikatların və lisenziyaların tanınması**

Hər bir Razılığa gələn Tərəf digər Razılığa gələn Tərəfin müəyyən edilmiş marşrutda razılaşıdırılmış xidmətləri yerinə yetirmək üçün verdiyi və ya etibarlı hesab etdiyi uçuşa yararlılıq sertifikatlarını, uyğunluq sertifikatlarını və lisenziyaları etibarlı hesab edir, bir şərtlə ki, belə sertifikat və lisenziyaların standartları Beynəlxalq Mülki Aviasiya haqqında Konvensiyaya uyğun şəkildə vaxtaşırı olaraq müəyyən edilən minimal standartlara bərabər və ya onlardan yüksək olsun.

Maddə17
Məsləhətləşmə

1) Razılığa gələn Tərəflər sıx əməkdaşlıq və qarşılıqlı dəstək ruhunda bu Sazişin müddəalarının düzgün tətbiq edilməsini və ona qənaətbəxş şəkildə əməl edilməsini təmin edirlər. Bu baxımdan Razılığa gələn Tərəflərin aviasiya hakimiyyəti orqanları vaxtaşırı olaraq bir-biri ilə məsləhətləşmə aparırlar.

2) Hər bir Razılığa gələn Tərəf istənilən vaxt digər Razılığa gələn Tərəflə bu Sazişlə bağlı məsləhət aparmaq üçün müraciət edə bilər. Başqa razılaşma əldə edilmədiyi halda belə məsləhətləşmə mümkün qədər tez və digər Razılığa gələn Tərəfin müraciətinin daxil olduğu gündən etibarən ən azı 60 (altmış) gün ərzində başlayır.

Maddə 18
Mübahisələrin həlli

1) Əgər Razılığa gələn Tərəflər arasında bu Sazişin təfsirinə və ya tətbiqinə dair hər hansı mübahisə yaranarsa, Razılığa gələn Tərəflərin aviasiya hakimiyyəti orqanları onu ilk növbədə danışıqlar yolu ilə həll etməyə çalışırlar.

2) Razılığa gələn Tərəflərin aviasiya hakimiyyəti orqanları sözügedən mübahisəni həll edə bilməzlərsə, Razılığa gələn Tərəflər belə mübahisəni diplomatik kanallar vasitəsilə həll edirlər.

Maddə 19
Düzəliş və dəyişiklik

1) Razılığa gələn Tərəflərin hər hansı biri bu Sazişin və ya onun Əlavəsinin hər hansı müddəasına düzəliş etmək arzusunda olarsa, bu Razılığa gələn Tərəf istənilən vaxt digər Razılığa gələn Tərəfə məsləhətləşmə keçirilməsi ilə bağlı müraciət edə bilər və hər iki Razılığa gələn Tərəf müddətin artırılmasına dair razılıq əldə etmədiyi halda, müzakirə və ya yazışma yolu ilə baş tuta biləcək belə məsləhətləşmə digər Razılığa gələn Tərəfin müraciətinin daxil olduğu tarixdən etibarən 90 (doxsan) gün müddətində keçirilir.

2) Bu maddənin 1-ci bəndində qeyd edilmiş məsləhətləşmə eyni zamanda Razılığa gələn Tərəflərin aviasiya hakimiyyəti orqanları arasında da aparıla bilər.

3) Razılığa gələn Tərəflərin qarşılıqlı razılığı ilə bu Sazişə, həmin Sazişin ayrılmaz hissəsi olan və 23-cü maddəyə uyğun qüvvəyə minən, ayrı-ayrı protokollarla rəsmiləşdirilmiş dəyişikliklər və əlavələr edilə bilər.

4) Əgər dəyişiklik yalnız Əlavədə olan marşrutlar qrafikinə müddəalarına aiddirsə, bu dəyişiklik Razılığa gələn Tərəflərin aviasiya hakimiyyəti orqanları arasında razılaşdırıla bilər və hər iki aviasiya hakimiyyəti orqanının razılıq əldə etdiyi gün qüvvəyə minir.

Maddə 20
Ləğvetmə

Hər bir Razılığa gələn Tərəf istənilən vaxt bu Sazişi ləğv etmək qərarı barədə digər Razılığa gələn Tərəfə diplomatik kanallar vasitəsilə bildiriş göndərə bilər. Digər Razılığa gələn Tərəf bildirişi aldığı tarixdən 12 ay sonra, həmin müddət bitənədək Razılığa gələn Tərəflər arasında razılıq əsasında bildiriş geri götürülməzsə, bu Saziş qüvvədən düşür.

Maddə 21
Qeydiyyat

Bu Saziş və ya ona hər hansı düzəliş Beynəlxalq Mülki Aviasiya Təşkilatında qeydiyyatata alınır.

Maddə 22
Başlıqlar

Bu Sazişin hər bir maddəsinin başlığı istinad və uyğunluq məqsədi daşıyır və heç bir halda bu Sazişin müddələrinin əhatə və ya məqsədini müəyyən etmir, məhdudlaşdırmır və ya onu təsvir etmir.

Maddə 23
Qüvvəyəminmə

Bu Saziş onun qüvvəyə minməsi üçün zəruri olan müvafiq dövlətdaxili prosedurların yerinə yetirilməsini təsdiq edən Razılığa gələn Tərəflərin sonuncu yazılı bildirişinin diplomatik kanallar vasitəsilə alındığı tarixdən qüvvəyə minir.

Bunun təsdiqi olaraq, müvafiq Hökumətləri tərəfindən lazımı qaydada səlahiyyət verilmiş aşağıdakı şəxslər bu Sazişi imzaladılar.

Pekin şəhərində, “___” dekabr 2015-ci il tarixində, Çin, Azərbaycan və ingilis dillərində olmaqla, iki nüsxədə imzalanmışdır, bütün mətnlər bərabər autentikdir. Təfsir zamanı fikir ayrılığı yarandığı təqdirdə, ingilis dilindəki mətndən istifadə ediləcəkdir.

Çin Xalq Respublikası
Hökuməti adından

Azərbaycan Respublikası
Hökuməti adından

ƏLAVƏ
MARŞRUTLARIN QRAFİKİ

1. Hər iki istiqamətdə sərnişin (qarışıq) və (və ya) bütün yük xidmətlərinin yerinə yetirilməsi üçün Çin Xalq Respublikası Hökumətinin təyin etdiyi aviasiya şirkəti (şirkətləri) tərəfindən istismar edilən razılaşdırılmış xidmətlərin marşrutu aşağıdakı kimi olur:

Çindəki məntəqələr	Aralıq məntəqələr	Azərbaycandakı məntəqələr	Kənar məntəqə'ər
Hər hansı məntəqələr	Çin tərəfinin təyin etdiyi hər hansı məntəqələr	Çin tərəfinin təyin etdiyi istənilən beş məntəqə	Çin tərəfinin təyin etdiyi hər hansı məntəqələr

2. Hər iki istiqamətdə sərnişin (qarışıq) xidmətlərinin yerinə yetirilməsi üçün Azərbaycan Respublikası Hökumətinin təyin etdiyi aviasiya şirkəti (şirkətləri) tərəfindən istismar edilən razılaşdırılmış xidmətlərin marşrutu aşağıdakı kimi olur:

Azərbaycandakı məntəqələr	Aralıq məntəqələr	Çindəki məntəqələr	Kənar məntəqələr
Hər hansı məntəqələr	Azərbaycan tərəfinin təyin etdiyi hər	Azərbaycan tərəfinin təyin etdiyi istənilən iki məntəqə	Azərbaycan tərəfinin təyin etdiyi hər hansı məntəqələr

3. Hər iki istiqamətdə bütün yük xidmətlərinin yerinə yetirilməsi üçün Azərbaycan Respublikası Hökumətinin təyin etdiyi aviasiya şirkəti (şirkətləri) tərəfindən istismar edilən razılaşdırılmış xidmətlərin marşrutu aşağıdakı kimi olur:

Azərbaycandakı məntəqələr	Aralıq məntəqələr	Çindəki məntəqələr	Kənar məntəqələr
Hər hansı məntəqələr	Azərbaycan tərəfinin təyin etdiyi hər	Azərbaycan tərəfinin təyin etdiyi istənilən iki məntəqə və Çjençjou	Azərbaycan tərəfinin təyin etdiyi hər hansı məntəqələr

Qeydlər:

1) Hər bir Razılığa gələn Tərəfin təyin edilmiş aviasiya şirkəti (şirkətləri) öz mülahizələrinə uyğun olaraq, müəyyən edilmiş marşrut üzrə hər hansı uçuşda və ya bütün uçuşlarda istənilən məntəqəni buraxa bilər, bir şərtlə ki, razılaşdırılmış xidmətlər təyinatı yerinə yetirən Razılığa gələn Tərəfin ərazisində başlasın və orada tamamlansın.

2) Hər bir Razılığa gələn Tərəfin təyin edilmiş aviasiya şirkəti (şirkətləri) tərəfindən 5-ci hava sərbəstliyi hüququnun istifadəsi hər iki Razılığa gələn Tərəfin aviasiya hakimiyyəti orqanları arasında razılaşdırılır.

3) Yuxarıdakı Marşrutlar qrafiki ilə müəyyən edilən məntəqələrə Çinin Honq Konq, Makau və Tayvan əyalətlərindəki məntəqələr daxil deyildir.

4) Hər bir Razılığa gələn Tərəfin təyin olunmuş aviasiya şirkəti (şirkətləri) birinci Razılığa gələn Tərəfdə başlanan yaxud onun üçün nəzərdə tutulan beynəlxalq sırf yük daşımalarını borta götürmək və ya boşaltmaq məqsədi ilə digər Razılığa gələn Tərəfin ərazisindəki istənilən 2 (iki) məntəqəni digər Razılığa gələn Tərəfin ərazisindəki məntəqələr arasında daşıma hüququ olmadan birləşdirə bilər. Azərbaycan Respublikasının təyin olunmuş aviasiya şirkəti (şirkətləri) Çin Xalq Respublikasında sırf yük reyslərini yerinə yetirdiyi təqdirdə, Pekin, Şanxay və Quancjou arasındakı istənilən iki məntəqə birləşdirilməməlidir.